

F. K. - Nytt

Anbudssalget.

Budene strømmer inn til vårt anbudssalg nr. 5, og det er jo heller ikke noe å si på det med alt det ettertraktede som katalogen inneholder. Dette anbudssalget er antagelig det siste salget før den nye Norges-katalogen kommer så det lønner seg å benytte anledningen mens prisene enno holder seg på 1943-nivået. Med den kollosale interessen som spores overalt følger også en følelig mangel på materiale og det har igjen til følge at prisene stiger. Dette er ikke minst tilfellet for ubrukte norske frimerkers vedkommende. I den foreliggende anbudskatalogen finner De nesten alt hva hjertet begjærer av norske merker, så grip sjansen no så De slipper å ærgre Dem siden over at De ikke sendte inn bud.

Vi har fått en lang rekke henvendelser om å utsette fristen for innlevering av bud da det er mange som er på ferie og derfor ikke har oversikt over sine manko-lister. For å imøtekomme våre kunder utsetter vi derfor fristen en uke slik at brev med bud som er postlagt 17. august godtaes.

Danmark-albumet.

I disse dager begynner vi ekspedisjonen av Danmark-albumet. For å unngå enhver misforståelse gjør vi oppmerksom på at dette albumet er på litt tynnere kartong enn Sverige-albumet. Da vi kjøpte kartongen til våre album for et par år siden gikk vi ut fra at hele

opplaget var ensartet, men det viste seg altså at en del var litt tynnere.

I normale tider kunde dette vært rettet på, men som forholdene ligger an no lar det seg selvfølgelig ikke gjøre. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at kartongen er absolutt førsteklasses og gir samme tiltalende inntrykk som de øvrige album.

Det samme forhold gjør seg gjeldende med albumbladene med nettingtrykk.

Populær-album.

Vi har hatt en liten overraskelse i bak-hånd, i det vi også har laget et Populær-album inneholdende Norge, Sverige og Danmark etter hovednumrene. Det taes i dette album ikke hensyn til taggings- eller vannmerkeforskjelligheter i det vi bare har gått etter selve merkebilledet. Vi hadde tenkt å la dette albumet ligge til nærmere jul, men sender det likevel ut straks etter at Danmark-albumet er ekspedert. Vi gjør oppmerksom på at albumet egner seg best for begynnere og ungdom som ikke er kommet så langt som til spesialitetene. Albumet kommer i 3 utførelser: 1 på kartong og 2 på papir.

Neste anbudssalg.

Vi kan no ta i mot objekter til vårt neste anbudssalg som vil gå en gang ut på høsten. Objektene må være prima. Vi tar ikke med objekter under kr. 20,— og betinger oss rett til å returnere det som ikke passer.

FRIMERKEKOMPANIET

TOLLBUGATA 4 - BOKS 684 - OSLO - TELEFON 25 052

POSTGIRO 100.57 - TELEGR.ADR.: „STAMPS“

Vi leverer omgående fra lager:

Frimerkealbum NORGE:

Kr. 1.50 - 2.50 - 6.25 - 7.50 - 7.85 og 9.50

Innstiksbøker:

Litet format kr. 2.75 – Stort format kr. 9.00

Dubletthefter: Kr. 0.25

PORTO

Taggemål: Kr. 0.25

EKSTRA

OSLO FRIMERKEFORRETNING

RÅDHUSGATEN 32 – OSLO

BERGENS FRIMERKEFORRETNING

HÅKONSGATE 16 – BERGEN

BERNT C. MIDDELTHON A.S.

FRIMERKEFORRETNING – STAVANGER

Vi har noen eksemplarer igjen av

De-No-La Utstillingens

K A T A L O G

Inneholder bl. a. Katalog
over Norsk Luftpost
(av Dan Thune-Larsen).
Pris kr. 0,75 plus porto.

OSLO FILATELIST-KLUB

BOKS 293 – OSLO

*Jeg ønsker kjøpe
en god kolonisamling*

Kjøper også bedre løse merker brukte eller ubrukte

HARALD ANDERSEN

Kirkeveien 83 • Oslo 32 • Telefon 22025 fra 9–12

Generalsamling Europa

11 000 forskj. utstykk. Mange bedre merker
for salg. Basis 1 Michelmark = 65 øre.
Utvalg sendes. Benytt anledningen.

ERIK LINDØE, Hara'dsgt. 75, Haugesund

Alle bør eie standardverket

**Norske Poststempler
1846–1894**

Pris kr. 3,- plus porto 20 øre

Utgitt av:

OSLO FILATELIST-KLUB – Boks 298, Oslo

Samling enring-stempler utstykk.

Omfatter ca. 1400 stk. 10-øres merker (mange
dubletter) med stempler hovedsakelig fra Vest-
og Nord-Norge Mange «e» og «R» merker.
Priser etter katalogen: Norske poststempler.
Send mankoliste. – Franker filatelistisk.

R. CHR. BLICHFELDT jr.

Ulriksdalsvei 29 – Bergen

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: JARLE O. STENS DAL

Redaksjonens adresse:
Postboks 46 — Høvik

NR. 3

1943

2. ÅRG.

Trekk opp linjene for en bevisst norsk frimerkepolitikk!

Den postale nødvendighet. Propagandaverdien og samlerinteressen

Redaktøren kommer med forslag og spør om lesernes mening

«Idag som dengang representerer frimerket kvitteringen for den erlagte porto. Denne viktige rolle ble gitt det allerede fra begynnelsen av. Men med årene har frimerket fått seg tildelt andre oppgaver som har hatt en avgjørende innflytelse på dets kunstneriske utforming. Idag er frimerket således i nesten alle land stillet i den politiske og kulturelle propagandas tjeneste, man bruker det videre for turistreklame og til støtte for patriotiske og filantropiske formål. Som følge av denne utvikling har også filatelen fått et uanet oppsving.»

Dr. H. Hunziker, generaldirektør for det sveitsiske postverk i «Le Centenaire du Timbre-poste Suisse 1843—1943».

Propaganda, propaganda, propaganda. Hver dag hører vi ordet. DET er propaganda og DET er propaganda. Ja, selv våre små samleobjekter, frimerkene, er tatt i propagandans tjeneste. Den politiske og den kulturelle. I stadig stigende strøm fyller den våre album. Her forteller en stat om nye landevinninger, en annen om landesorg, en om sin svundne storhet, en annen om sin nye kraft, en reklamerer for sin produkter, en annen for sin vakre natur, en for sine diktere, en annen for sine malere. En stat henvender seg til sine egne borgere og minner dem om landets historie, en annen anmoder sine om å samle skrap og fyller for at intet skal gå til spille, en

Man hedrer minner på frimerkene, 150 år siden en av sambandsstatene ble opptatt i unionen — 250 år siden den store dikter så dagens lys.

tredje henvender seg til utlandet for å slå fast at denne berømte mann eller denne kjente oppfinnelse med rette hører hjemme nettop der. Alt er propaganda — og som oftest også en sjarmerende sådan.

Vi må forsone oss med at de såkalte «postalt nødvendige» frimerkeutgaver er en saga blott. Har et land først utgitt en frimerkeserie så er det svært få begivenheter som betinger «postalt nødvendige» forandringer. La oss se på vårt eget lands frimerker. Vi får vårt første frimerke i 1855, 4 skill. Året etter får vi en hel liten serie på ialt 4 merker — 2, 3, 4 og 8 skill. Vårt første merke manglet angivelse av landets navn, så at også en 4 skill. var «postalt nødvendig» i tillegg til de nye verdier. I 1863 får vi en ny serie med de samme verdier + 24 skill. Men var det postalt nød-

vendig å forandre tegningen? I 1867 atter en serie, delvis med nye verdier. Det er dårligere merker enn utgaven av 1863. I 1872 kommer igjen en ny serie. Det er posthornet som gjør sin entré på arenaen. Først i 1877 kommer en utgave som man virkelig kan si var «postalt nødvendig». Da forlot vi nemlig skillingen for å gå over til kroner og ører. Men senere — blokkskrift og antikva, løvmerker, Ibsen, Abel, Bjørnson — «postalt nødvendig»? For å gå til ytterlighetene kunde man si at nesten alle våre merker er spekulasjonsutgaver utgitt av et pengegrisk postverk for å flå oss stakkars samlere. Men er det så? Selvfølgelig ikke. Allerede på et tidlig stadium var det norske postverk oppmerksom på at merkenes utseende spiller en viss rolle. I sin innstilling av 4. april 1882 skriver statsråd Holmboe:

«Hvad Mærkernes Udseende angaar, da kan dette vistnok synes mindre væsentlig, men da et Lands Frimærker spredes videre end nogen anden Tilvirkningsgjenstand, og desuden indtages i Samlinger rundt omkring i Verden, saa tør deres Udseende heller ikke ansees for at være uden Betydning».

Man må kjenne den moderne reklame dårlig hvis man tror den lot ligge unyttet den enestående sjanse som frimerket byr til å få millioner og atter millioner i tale. Frimerkene er blitt små reklamevignetter. Noen vil kanskje synes det er sørgelig. Men det er et faktum som de fleste også innretter seg etter. Reklamestreber etter stadig oppmerksomhet — resultat nye serier — flere merker. Men i denne alltid økende strøm av merker tvinges samleren til å gjøre et utvalg. Han kan ikke samle hele verden. Ikke har han tid og ikke har han råd til det. Så velger han ett eller flere land som han «spesialiserer». Kanskje kjenner han noen i dette landet, kanskje har han reist der,

Moderne tyske frimerker, begeistring over at de gamle landskaper Eupen og Malmedy igjen er blitt tyske — og 400 års jubileet for lommeuret — begge deler feires med frimerkeemisjoner.

In memoriam. Finland sørger over president Kallio hvis dødøyeblikk avbildes på frimerket, Danmark minnes sin sjøhelt Vitus Bering 200 år etter hans død.

eller kanskje har noen vakre frimerker gitt ham lysten til å lære vedkommende land bedre å kjenne. I så fall må man si at frimerket virkelig har gjort sin reklamemessige nytte.

Det er imidlertid en lov som heter loven om tilbud og etterspørsel, og et ordtak som sier at man slakter ikke hønen som legger gullegg. Et land utgir heller ikke serie etter serie over en kort tidsperiode, uten at det straffer seg. Italia er et av de land som har overdrevet og som mange samlere har forlatt. Ikke bare på grunn av antallet av merker, men vesentlig på grunn av de høye verdier og de store tilleggsbeløp. I 10-året 1930-40 utga Italia 23 5-lire merker og 8 10-lire merker, de fleste med tillegg. Hertil kommer verdier på 7, 9, 12, 15, 20 og 100 lire. 3 av luftpostmerkene har f. eks. verdien 5,25 lire + 44,75 lire. Den jevne samler — og det er han man må innrette seg etter — har aldri håp om å få tak i disse merkene. Det blir altfor mange åpne plasser i hans samling og han går trett, for så å ty til et land som har bedre forståelse av herr Hvermannsens frimerkebudgett. To land, som nok har utgitt mange merker, men som ikke har gått til overdrivelser, er Holland og Sveits. Og det viser seg at deres popularitet som samleområder stadig stiger. Også på frimerkeutgivelsens område gjelder det å velge den gylne middelveg.

For å kunne føre en bevisst frimerkepolitikk må man derfor stille seg spørsmålet: Hvor meget kan markedet absorbere, hvor meget kan man utgi uten at landets filatelistiske renommé tar skade? For vårt lands vedkommende tror jeg man kan svare: En stor serie fra 1 øre til 5 kr. som fornyes i sin helhet ca hvert 5. år. En serie utgis hvert år i november måned, f. eks. i verdiene 5 - 7 - 10 - 15 - 20 og 30 øre med tilleggsverdier varierende fra 2 til 10 øre. Alle slags «julemerker» forbys. Tilleggsverdien går til et fond som foretar utdelinger f. eks. til Røde kors, Sanitetsforeningen, Krefthospital etc. Kun sosiale tiltak kan få støtte. «Nördkappmerker» må ikke

Frimerkenes
propaganda
oppfordrer
til innsamling
av skrap
og filler.

mere forekomme. Og skulde en eller annen stor landsmann feire sin 100, 200 eller 300 års dag, eller en stor nasjonal begivenhet minnes så la det skje med et enkelt merke — uten tillegg. Ennvidere måtte alle merker trykkes i store opplag, selges på alle postkontorer og opplagstallet først offentliggjøres når salgsperioden var over.

For et års tid tilbake spurte en herre i et annet filatelistisk tidsskrift: Frimerker med tilleggsverdi — hva er det? Det var selvsagt ironisk ment, men saken har en alvorlig side. Når man ser gjennom dagens post blir man slått av det stadig stigende antall frankeringsmaskinavstemplinger. Og utviklingen vil ganske sikkert føre med seg at fler og fler går over

til denne frankeringsmetode. For forretningene gir den sikker kontroll, for postverket er den billigere enn trykking av frimerker. Så kanskje får vi se den dag da de eneste frimerker som trykkes er frimerker med tilleggsverdi. For noe vil vi filatelisten dog ha for pengene.

Sett nu, kjære leser, at det var nettopp Dem som i de kommende fem år hadde myndighet til å gi ut Norges frimerker. Hva vilde Deres program være? Mange merker eller få merker? Hvilke motiver vilde De bruke og hvilke begivenheter vilde De feire? Redaktøren ønsker å vite hva samlerkretser landet over mener om disse spørsmål. for så å kunne ta opp en slags «statistikk». Tenk saken over — og send inn Deres svar, helst innen 15. september.

Jarle O. Stensdal.

Frimerkehandleren som fulgte med tiden

Lauri Peltonen og de halverte finske merker
fra Hangö

I Helsingforsavisen «Huvudstadsbladet» for 26. juni finner vi følgende notis om de allerede berømte halverte finske merker fra Hangö:

«I svenska filatelisttidningar har omtalats, at den kända finländska frimärkshandlaren Lauri Peltonen i Sverige sålt begagnade finländska frimärken av olika valör, vilka varit avstämplade med Hangö poststämpel den 20. mars 1940 eller dagen innan Hangö avträdde till ryssarne efter vinterkriget. Märkena ha varit halverade, da brist på frimärken skulla ha rått i Hangö vid den tiden. Da halvering av frimärken icke förekommit i Finland under vinterkriget eller därefter, ha ovannämnda märken, som herr Peltonen sålt i Sverige til högt pris, uppenbarligen blivit olovligt halverade ock avstämplade.

På anhållen av Finlands Filatelistförening har poststyrelsen verkställt undersökningar i saken, varvid framgått följande:

Den 20. mars 1940, då Hangö skulle utrymmas, infann sig i post- och telegrafkontoret

i Hangö efter stängningstid et ombud för Lauri Peltonen, medförande 400—500 brevkouvert, vilka han, då kontorets frimärksförråd redan hadde inpackats, försåg med medhavde tudelade frimärken och avstämplade, varpå åtminstone en del av försendelserna överlämnades till postbefordran.

De sålunda inlämnade försendelserna kunna icke ur postalt synpunkt betraktas som riktig frankerade. Vid undersökningarna har emellertid icke framgått sådant som skulle givit poststyrelsen anledning att väcka åtal mot Peltonen, hans ombudsman eller personalen vid Hangö postkontor, som vid nämnda tid arbeta under mycket svåra förhållande.»

POST

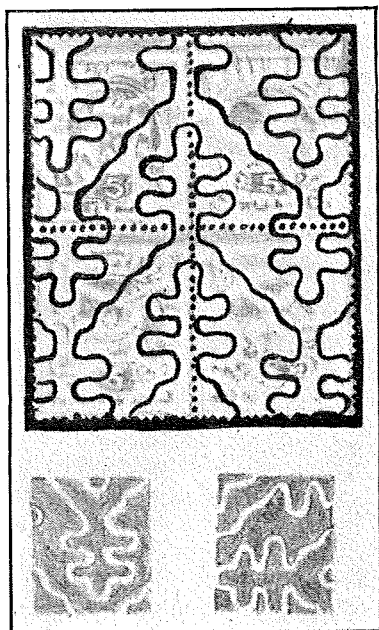
ang. det redaksjonelle innhold sendes til redaktøren, Postboks 46, Høvik,
ang. annonser, ekspedisjon, bokholderi etc. sendes til forretningsføreren, Nytorget 5, Oslo.

De ungarske vannmerker

Av lektor *Mauritz Hauge*

VII. epoke. Vannmerke nr. 7:

I året 1913 utkommer turulmerkene med et helt nytt vannmerke. Stefanskronen er blitt borte, og motivet er et ganske enkelt såkalt *patriarkkors*. Korset består av en midtstav med to tverrstaver, og foten vider seg så sterkt ut til begge sider at et nytt kors får plass inni foten av det ovenstående. Som det vil framgå av tegningen vil det da på sidene av en rekke opprettstående kors komme rekker med omvendte kors. Tegningen viser hvorledes vann-

Vannmerke nr. 7.

merket kan komme til å se ut på en 4-blokk. Vi kan altså her ikke tale om opprette og omvendte vannmerker. Den eneste variasjon er den at serien fra 1913 med unntagelse av 3 fillér, 25 fillér og 5 korona i årene 1913—15 også utkom med liggende vannmerke. Prisene på disse merker ligger betydelig over de førstnevnte med loddrettstående kors.

Portomerker med det gamle motiv ble trykt opp igjen i 1914 og med patriarkkors som vannmerke, både stående og liggende. Portomerker med stående vannmerke er betydelig kostbarere enn de med liggende vannmerke. Ett av dem, 20 fillér, er allerede kommet opp i et overraskende høyt beløp. Det er forresten bare 5 portomerker som er kjent med stående vannmerke, mens 8 har liggende vannmerke. Av det før nevnte 20-fillérmerke er bare kjent noen få eksemplarer. Årsaken til at forholdet mellom stående og liggende vannmerker skifter for postfrimerker og portomerker, henger sikkert sam-

men med at portomerkene har større bredde enn høyde. De har tatt høyden og bredden fra postmerkene i omvendt orden. Når så vannmerket er presset inn parallelt langsiden, blir det opprett på postmerkene og liggende på portomerkene. Fra først av var det visstnok ikke noen bestemt regel for hvorledes vannmerkene skulde plasseres på merkene, og det forekom derfor til å begynne merker med opprett og liggende vannmerker om hverandre. Men allerede i den 3. måned etterat trykningen var påbegynt, ble det bestemt at vannmerket skulde stå opprett. Postmerker med liggende vannmerker og portomerker med stående vannmerker ble derfor ganske snart sjeldne.

Patriarkkorset ble beholdt som vannmerke helt til 1922 og er det mest benyttede av de ungarske vannmerker. Intet annet vannmerke er blitt anvendt til så mange forskjellige frimerker som dette motiv. Som nr. 2 i så henseende kommer vel vannmerke nr. 9, som fikk avløsning for 1 års tid siden. Patriarkkorset er vel også et av de vannmerker som er lettest å konstatere.

Også avismerket ble i 1913 påført det nye vannmerke, både stående og liggende. Det er fremdeles utagget, mens taggingen 15, som ble innført i 1906, blir den dominerende i den 7. vannmerkeepoke. Unntatt er de brede «parlamentsmerker» (merker med det ungarske parlament i Budapest som motiv), som har taggingen 14, og alle merker i stort format som rådsrepublikkens merker, madonnamerkene o. a., der har taggingen 12.

Patriarkkorset eller «det apostoliske dobbeltkors» ble et meget benyttet motiv i de ungarske vannmerker. Det ble det helt dominerende i vannmerkene nr. 7—9 og finnes også, om enn ikke så framtrepende, i nr. 10.

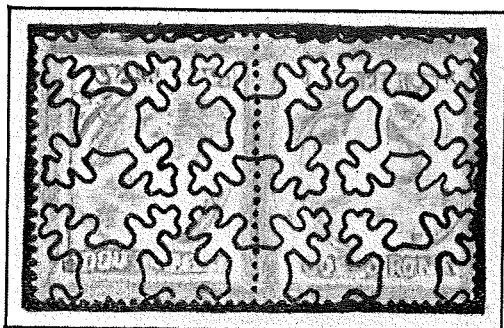
Dette korset symboliserer den ungarske konges stilling. Han var ikke alene en kristen konge, men også den av paven innsatte «apostoliske» fyrste over Ungarn. Kong Stefan I, senere kanonisert og kalt «den hellige Stefan» eller «St. Stefan» ble jo i året 1000 av pave Sylvester II kronet til apostolisk fyrste over Ungarn, og denne tittel gikk i arv til de følgende ungarske konger.

Avismerket skifter farge i 1920 og 1922. De er fremdeles utagget og har vannmerke nr. 7. Utgivelsen av disse spesielle merker opphører i 1922. Men omtrent samtidig, nærmere bestemt juli 1921, utgir Ungarn sine første tjenestemerker. De første tjenestemerker har omtrent samme utseende som portomerkene. Portomerkene har bare et verditall i sentrum, mens tjenestemerkene har et lite verditall under «HIVATALOS» (=tjenstlig). Fra 1921—24 hadde tjenestemerkene vannmerke nr. 7. I 1916 utkom et såkalt *postsparemerke* med vannmerke nr. 7.

VIII. epoke. Vannmerke nr. 8:

I 1922 forandres vannmerket. Dobbeltkorset beholdes, men det forminskes betydelig, og det plasseres rett ut for hjørnene i en ganske liten

krumsidet firkant, som nesten er en sirkel. Korsene kommer forholdsvis tett inn mot hverandre, og det er intet i veien for at vi kan få se hele den således framkomne nærmest stjerneformige figur på samme frimerke. Altså alle 4 dobbeltkors omkring eller ut fra en firkant eller en sirkel.

Vannmerke nr. 8. (Se foranstående avbildning.)
De ble benyttet i tiden 1922—28.

Taggingen i denne periode er omtrent den samme som i den forrige. De brede merker med parlamentsmønster har taggingen 14, de små merker fra først av bare taggingen 15 og de store merker: veldedighetsmerkene, sportspropagandamerkene og andre har taggingen 12.

I 1926 skjer imidlertid heri den forandring at også de små merker utkommer i to tagginger, nemlig 14 og 15. Det begynner samtidig med at Ungarn går over til nytt pengesystem, *pengø* i stedet for *korona*, mens *fillér* beholdes. 1 pengø = 100 fillér, svarende til vårt pengesystem med 1 krone = 100 øre. Dessuten forlattes det gamle kornskurd- og parlamentsmotiv, som hadde holdt seg i ca. 10 år. De små merker får som motiv dels *kroningsregaljene*, dels avbildning av *Fischerbastei*, et vakkert arkitektonisk byggverk på Buda-siden nær den kongelige borg og i likhet med den siste opplyst om aftenen med flombelysning. Merkene med bredt format får som motiv Donau og slottet, «den kongelige borg».

For øvrig begynner fra denne tid veldedighets- og minneutgaver, som egentlig kan føres tilbake til 1920, å bli stadig hyppigere, inntil de i den senere tid fullstendig har tatt pusten fra de alminnelige frimerker, som i hvert fall fører en meget beskjeden tilværelse i katalogene og nesten synes å skamme seg over at de i det hele tatt eksisterer. I 1925 utkom et madonna-merke til 10 000 korona, den høyeste verdi på noe ungarsk merke.

De er bare de små, ordinære frimerker altså ikke leilighetsmerker) som i årene 1926 til 1930 oppviser de to tagginger: 14 og 15. Taggingen 14 er den beste, og de fleste angjeldende merker er utkommet med begge tagginger. Det er i den første serie fra 1926 at to merker, 32 og 40 fillér, bare oppviser taggingen 15.

Tjenestemerkene ble satt ut av funksjon allerede etter 3 års forløp i 1924. De i dette år utkomne tjenestemerker hadde vannmerke nr. 8. De hadde i denne 3-årsperiode beholdt sitt opprinnelige, kjedelige utseende. På grunn av overgangen til det nye myntsystem måtte en del

av tjenestemerkene påtrykkes nye verdisifre, i alt 5 forskjellige. I den verste inflasjonstid 1923 kulminerer verdisifrene med 5000 korona.

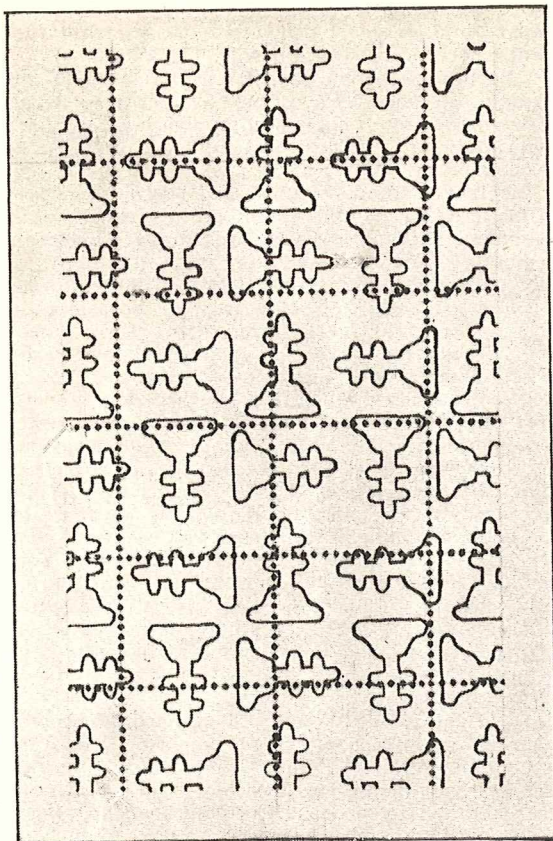
Portomerkene hadde helt til 1921 beholdt sitt gamle utseende. På grunn av det nye myntsystem og den følgende inflasjon laget Ungarn en lang serie med overstemplede, provisoriske portomerker. Det var kornskurd-merkene, der ikke lenger kunde brukes som postmerker, som fikk æren av å opptre som portomerker i overstemplet skikkelse. Disse provisorier hadde som egentlige kornskurd-merker vannmerke nr. 7. Provisoriene kulminerte i 1924 med 2000 korona.

Først i 1926 får Ungarn nye portomerker. De har normal merkeform, altså større høyde enn bredde, midtpartiet er sirkelrundt med verdisifret inni og omkring dette sentrumsparti rikelige ornamentale slyngninger. Fargen er karmin for alle verdier. Alt i alt ikke så mye å skryte av, men de er da noe bedre enn de kjedelige portomerker fra 1903. Disse nye portomerker har vannmerke nr. 8. I 1927 trenges nye verdier av portomerkene, og man lager da først en serie provisoriske portomerker ved hjelp av overtrykk på luftpostmerker fra 1924—25, som hadde verdiangivelse i korona og som derfor ikke lenger kunde anvendes. Deretter tryktes i samme år, altså 1927, supplerende portomerker. Portomerkene med det nye motiv har alle taggingen 15. En del av dem — 5 merker — dessuten taggingen 14.

I årene 1930—31 lages 4 provisoriske postmerker og 4 provisoriske portomerker ved overstempling av forhåndenværende eldre merker. De har vannmerke nr. 8, skjønt man på den tid var kommet inn i den 9. vannmerkeepoke. Postmerkene har begge tagginger. Av portomerkene har bare to taggingen 14, mens alle fire har taggingen 15.

IX. epoke. Vannmerke nr. 9:

I 1928 forandres atter vannmerket. Korsene frigjøres og tegnes opp i 4 forskjellige, frie stillinger. Vi kan altså tale om *enkeltstående patriarkkors*. Spissen av korset kan vende opp, ned, til venstre eller til høyre. Det er rent tilfeldig hvilken stilling av korset faller på det enkelte frimerke. Det kan vel derfor heller ikke her være tale om noen spesialisering av vannmerket i forskjellige stillinger. Det forekommer meg at papiret er noe tykkere og tettere enn i forrige periode, og at vannmerket er mindre sterkt innpresset i papirmassen. I hvert fall er det ikke tvil om at vannmerke nr. 9 er ulike vanskelige å konstatere enn de tidligere vannmerker. No spiller dette riktignok ikke noen særlig praktisk rolle. Merkene fra 1926 opptrykkes i 1928 med det nye vannmerke, men de nye merker skiller seg ut ved oppgravering av den forrige tegning, hvilket sees tydelig med lupe, ved fargeforandringer for enkelte merkens vedkommende og ved verdisifrene, som i merkene fra 1928 egentlig skal være tegnet i blokkskrift, og som til dels er fetere og har andre former enn i merkene fra 1926. Serien 1928 har alle sammen taggingen 15 og 3 av dem dessuten taggingen 14. For øvrig har alle merkene i denne periode nye motiver, og velgjørenhets- og minneutgaver får en hittil i Ungarns historie ukjent blomstringstid. Til tross for min interesse for ungarske merker kan jeg jo ikke si annet enn

Vanmerke nr. 9.

at denne produksjon av ekstramerker når langt ut over rimelighetens grenser. Men nektes kan det jo ikke at mange av merkene er overordentlig vakre, og at den sterke kunstneriske sans som er framtreddende hos ungarene, har satt sitt preg på merkene. De flotteste serier er vel: Rákóczi-serien fra 1935, minneutgaven av 1936 til minne om befrielsen fra tyrker-åket, samt veldedighetsutgavene til gunst for nødlidende siebenbürgere og fattige kunstnere. Gjennomgående er disse ekstrautgaver store merker, og taggingen er for deres vedkommende omkring 12 eller 12½.

I 1934 frigjør Ungarn seg endelig fra det gamle portomerkemotiv og trykker helt nye portomerker. De fikk vanmerke nr. 9. Skjønt motivet på disse ultramarine portomerker er helt originalt, har vel tegningen forekommet ungarene noe for overlesset. De nye portomerker fra 1941, som alle fikk en brunkarmin farge, her en helt ny, meget enklere og smakfull tegning.

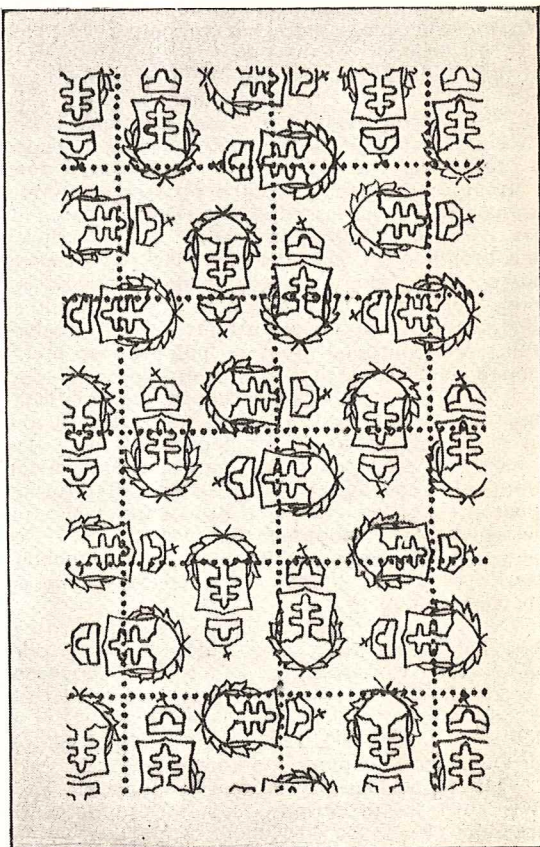
Vanmerke nr. 9 ble det mest seiglivende av de ungarske vanmerker. Det holdt seg fra 1928 til 1941, altså i ca. 13 år, mens nr. 7 hadde en levetid på ca. 9 år, fra 1913—1922. Som foran nevnt har nr. 7 rekorden med hensyn til anvendelse på ungarske frimerker. Som nr. 2 kommer vanmerke nr. 10. Til gjengjeld er dette siste anvendt på flere velgjørenhets- og minneutgaver enn noe annet vanmerke.

X. epoke. Vanmerke nr. 10:

September 1941 får så Ungarns sitt siste vanmerke, det som brukes på de merker som for tiden utkommer. Ideen med patriarkkors i 4 stillinger er beholdt, men det er innrammet i et skjold og utvendig omgitt av en løvkrans (laubærkrans?), og over korset er plasert en frittstående krone. I det hele er det et riktig sammensurium, og etter min mening er det det mest uheldige av de ungarske vanmerker. Det lider av overlesselse, og jeg kan ikke tenke meg at dette vanmerke får noen lang levetid. I likhet med vanmerke nr. 9 er det heller ikke så godt å konstatere. Men dette kan muligens være papirets skyld.

De første merker som utkom med det nyeste vanmerker var 5 supplerende verdier til utgaven av juni 1939, nemlig: 3, 8, 12, 24 og 80 fillér, hvilke verdier ikke fantes i utgaven 1939. Senere er utkommet 4 veldedighetsserier og 2 leilighetsmerker med det nye vanmerke.

Portomerkene av 1941 er også trykt opp med det nye vanmerke. Samtidig er portomerkene blitt utvidet med andre verdier: 3, 24 og 50 fillér.

Vanmerke nr. 10.

NYHETER

Bulgaria.

Suppleringsverdier til reklameserien for landets jordbruk

15 stot. sortblågrønn, 15 stot. olivensvart (bonde ployer med okseforspann). 3 leva rødbrun (fårehyrde med hjord). 5 leva brunsvart (kvegflokk).

Fargeforandring: 50 stot. gulgrønn.

Böhmen og Mähren.

Veldedighetsutgave til der Führers 54 års dag den 20. april 1943. Tillegget går til der Führers kulturfond.

60 + 140 hal. gråfiolett. 120 + 380 hal. karmin (der Führer ved vinduet i slottet på Hradscjin med utsikt over byen Praha).

Jubileumsutgave til 130 årsdagen for Richard Wagners fødsel:

60 hal. fiolett (scene fra den første oppførelse av «Meistersinger» i Prag). 120 hal. karmin (medaljongportrett av Wagner). 250 hal. mørk fiolettblå (scene fra opførelsen av «Siegfried» i Prag 1887).

Avismerker i vanlig mønster men med «Deutsches Reich» øverst og de to tidligere innskripsjoner nederst på merkebildet:

2 hal. oker, 5 hal. lysblå, 7 hal. rød, 9 hal. smaragdgrønn, 10 hal. karminbrun, 12 hal. mørk ultramarin, 20 hal. svartgrønn, 50 hal. mørkbrun, 1 kor. olivengrå.

Tjenestemerker med symbolsk tegning, ørn med Böhmens våpenskjold etc. og Deutsches Reich øverst.

30 hal. gulgrønn, 40 hal. indigo, 50 hal. grågrønn, 60 hal. fiolett, 80 hal. brunlig rød, 1 kor. mørkbrun, 1.20 kor. karminrød, 1.50 kor. lilla-brun, 2 kor. lys ultramarin, 3 kor. oliven, 4 kor. lilla-purpur, 5 kor. svartgrønn.

Danmark.

Postfærge.

Vanlig overtrykk på 5 øre bølgelinjetype, mørk rødilla.

Frankrike.

Veldedighetsutgave for «Nasjonalhjelpen».

1 fr. + 10 fr. fiolettultramarin, 1 fr. + 10 fr. karminrød, (marskalk Pétain civil), 2 fr. + 12 fr. fiolettultramarin, 2 fr. + 12 fr. karminrød, (marskalk Pétain i uniform).

Disse fire merker finnes i horisontale striper, to på hver side av et midtfelt med det nye franske symbol, dobbeltøksen.

Ny ordinær utgave med de gamle franske landskapers våpenskjold.

10 fr. sort/gulbrun (Bretagne).

Kroatia.

Jubileumsutgave til 700 års dagen for Agram's oppnevnelse til fri kongeby. Symbolsk tegning med Kroatias våpen etc.

3.50 kuna.

Suppleringsverdier til landskapsserien:

3.50 kuna mørk karminbrun (slottet Trakoscan), 12.50 kuna svart (slottet Novi Dvori).

Veldedighetsutgave til minne om 2 års dagen for Kroatias opprettelse. Tillegget tilfalt Ustasja-ungdommen:

5 + 3 kuna mørk karminrød, 7 + 5 kuna svartblågrønn (brystbillede av Poglavnik i Ustasja-uniform).

Sveits.

Jubileumsutgaver til 100 års dagen for de første kantonale frimerker.

4 + 6 (= 10) c. svart/lys oransjerød (dobbel-frimerke etter mønster av Zürichs første merker):

Jubileumsblokk, som ovenfor:

4 c. svart, 6 c. svart (trykt i miniatyrblokk, svart/lysoransjerød, begge merker kan adskilles).

Luksus jubileumsblokk, som ovenfor:

4 + 6 c. (= 10 c.) svart/lys oransjerød, (det førstnevnte jubileumsmerke trykt i ark på 12).

Slovakia.

Veldedighetsutgave for hjelpeorganisasjoner. Tilleggene til Barnehjelp, Røde Kors og Mors-hjelp.

50 + 50 h. svartgrønn (barn med blomster). 70 h. + 1 k. mørkkarmin (Røde Kors-søster med barn), 80 h. + 2 k. svartblå (mor med barn).

Tyskland.

Veldedighetsutgave med militære motiver til krigsmaktens og de falne helters dag. Tilleggene gikk til der Führers kulturfond.

3 + 2 pf. svartbrun (ubåt), 4 + 3 pf. sepia (Waffen-SS), 5 + 4 pf. mørkgrønn (motorsykler), 6 + 9 pf. rødbrun (ingeniørtropper), 12 + 8 pf. mørkkarmin (infanteriangrep), 15 + 10 pf. karminbrun (tungt artilleri), 20 + 14 pf. mørkblå (luftvern skyts), 25 + 15 pf. svartblå (stupkamp-fly), 30 + 30 pf. grønn (fallskjermersoldater i ut-sprang), 40 + 40 pf. mørkilla (panservogn), 50 + 50 pf. svartgrønn (motortorpedobåt).

Veldedighetsutgave ved ungdommens fane-ed. Tillegget gikk til der Führers kulturfond.

6 + 4 pf. mørkgrønn (gutt og pike med ungdommens fane i bakgrunnen).

Frontkjempermerket

Det nyeste norske veldedighetsmerke, frontkjemperfrimerket, som vi omtalte i forrige nummer av tidsskriftet. Det får nummer 320 i Norgeskatalogen og er det åttende nye frimerke utgitt i 1943 (utenom årets 4 nye tjenestemerker). Av førstedagsbrev ble ekspedert ca. 33 000 etter en foreløpig telling.

Referat fra den ekstraordinære generalforsamling den 26. juli 1943 i Oslo Filatelist-Klub

Møte ble holdt i Oslo Lærerinnelags hus, Peder Clausensgt 4, Oslo. Tilstede var 105 medlemmer, klubbens revisor, samt en stenograf.

Styrets medlem Dan Thune-Larsen ønsket velkommen. Til dirigent ble valgt arkitekt Gudmund Hoel.

Da ingen hadde noen innvending å gjøre mot lovligheten av innkallelsen, ble den ekstraordinære generalforsamling satt.

Thune-Larsen leste opp styrets redegjørelse. Av denne framgikk at styrets medlemmer Hauglid, Jensen og Thune-Larsen, samt varamennene Berntsen og Dunér hadde besluttet å stille sine plasser til disposisjon. Grunnen hertil var at formannen, som i begynnelsen av sin funksjonstid hadde ytet et meget verdifullt arbeid, etter hvert hadde påtatt seg så meget at det til slutt var vokst ham helt over hodet. Klubbens affærer, både den korrespondansemessige forbindelse med inn- og utland og den regnskapsmessige, er kommet i uorden. Formannen har også etter hvert isolert seg, slik at det har vært uråd for styret å få kontakt med ham.

10 av klubbens mere framtreddende medlemmer har også forlangt innkalt ekstraordinær generalforsamling. Det må derfor velges et nytt styre eller et interimsstyre som kan få bragt orden i sakene. Det må også ansettes en lønnet sekretær, da klubbens arbeide er altfor stort for styret alene.

Dunér leste deretter opp referater fra styremøtene den 5., 6., 7., 13., 19., 23., og 26. juli 1943, — skriv av 7. juli 1943 fra 4 av styrets medlemmer til formannen, samt skriv av 16. juli 1943 fra C. M. Henriksen til Oslo Filatelist Klub, hvori Henriksen av personlige grunner nedlegger sine hverv som styremedlem, hovedredaktør av den planlagt håndbok over Norges frimerker og som delegert til Norsk Filatelistforbund. Videre leste han opp et skriv til klubben av 5. juli 1943 fra 10 av medlemmene, hvori det kreves innkalt en ekstraordinær generalforsamling.

Thune-Larsen leste opp et skriv av 23. juli 1943 fra formannen til generalforsamlingen, hvori denne ber seg løst fra hvervet. Han begrunner dette med at hans nedsatte arbeidsevne har ført til sammel og rot innen klubben som han selv kan lastes for.

Etter en lang og livlig debatt viste det seg at den foreliggende situasjon ikke kunde løses på statuttmessig måte. Det fungerende styre satte derfor fram følgende forslag:

1. Den ekstraordinære generalforsamling godtar Harald Risings nedleggelse av sine hverv uten å ta standpunkt til de underliggende forhold
2. Den ekstraordinære generalforsamling godtar de øvrige styremedlemmers og varamenns nedleggelse av sine hverv med ansvarsfrihet.
3. Som nytt interimsstyre, som selv velger sin formann, velges: Arnstein Berntsen, Viggo Dunér, Egil Hauglid, Jorulf Jensen, Dan Thune-Larsen. Som varamenn: I. I. Jacobsen, Hein Torgersen og Carl Nordbye.
4. De medlemmer som har forlangt innkalt ekstraordinær generalforsamling fungerer som et råd som styret kan henvende seg til.

Postene 1, 3 og 4 ble vedtatt enstemmig. Post 2 mot 2 stemmer.

Før valget ble det enstemmig besluttet å gi styret bemyndigelse til å ansette en sekretær med en lønn av inntil kr. 3 600,— pr. år.

Etter behandlingen av et indre anliggende ble den ekstraordinære generalforsamling hevet.

Viggo Dunér (sign.)

Slovakia gir frimerkene full beskyttelse mot forfalskning

Et a propos til Bergersens-saka

I Slovakia er for en tid tilbake vedtatt en lov som gir frimerker og stempler en sterk beskyttelse.

§ 1 lyder:

«Gjenstand for beskyttelsen er alle postfrimerker (merker, blokker, ark etc.) såvel som helsaker, de i post eller telegraf anvendte mønstre, signeter, vignetter, internasjonale svarbevis og ennvidere frankotypestempler, leilighetsstempler eller andre annulleringsstempler.

De nyter lovens beskyttelse uten hensyn til om de framdeles er gyldige eller inndratt, eller om det bare handler seg om prøvetrykk, endelig om de etter framstillingen ble tatt i bruk eller ikke.»

§ 4 lyder:

«Den som i filatelistisk interesse uberettiget avstempler merker eller forandrer deres oprinnelige utseende (papir, trykk takning etc.) idømmes inntil 1 års fengsel og inntil 5 000 Ks. bot.»

I de øvrige paragraffer sies at andre staters frimerker nyter den samme beskyttelse som Slovakias. Den som uberettiget lager de i loven nevnte ting, forfalsker eller etterligner og setter dem i omløp, eller som med vitende anskaffer seg slike forfalskninger, bytter eller på andre måter bringer dem i omløp idømmes inntil 3 års fengsel og inntil 20 000 Ks. bøter.

Frimerkehandlere som i utøvelse av sin forretning foretar disse straffbare handlinger mister også sitt handelsbrev.

Det er ganske interessant å legge merke til at fremmede lands frimerker nyter den samme beskyttelse som landets egne. Konklusjonen herav er at Norges frimerker og norske stempler nyter en større rettsbeskyttelse i Slovakia enn hjemme i vårt eget land. Med en lignende lov hos oss vilde vel neppe rettssaken mot Bergersen fått det utfall den fikk.

St.

Nye klubber – et større forbund

Da jeg overtok redaksjonen av dette tidsskrift måtte jeg også sette meg inn i en hel del administrative spørsmål. Jeg mottok klager over at bladet ikke var kommet til tross for at abonnementet var betalt og jeg måtte gå gjennom abonnementslistene for å undersøke grunnlaget for klagen. Det som da først og framst slo meg var antallet av abonnenter. Det var langt større enn jeg noen gang hadde tenkt. Og dernest hvor spredt disse leserne var over hele det vidstrakte landet vårt. Oppe i dalene og ute i skjærene, nede på Sørlandet og langt nord i Finnmarken — alle steder var representert, noen bare med en, andre med flere abonnenter. Jeg tenkte at nettopp for disse ensomme, enkelte samlere er bladet vårt vinduet ut mot verden. De kan ikke som f.eks. vi i Oslo gå i klubben, se og høre de siste nyheter og knytte de personlige bånd som binder oss filatelister sammen. For dem er det tidsskriftet først og framst.

Men jeg merket meg også at i forhold til antallet av større steder hvortil bladet sendes, finnes det her i landet meget få filatelistklubber. Jeg laget en liste over landets byer og fant fram en fortegnelse over de klubber som er tilsluttet Norsk Filatelistforbund. Disse klubber er for tiden følgende:

Arbeidernes Filatelistklub, Oslo
Bergens Filatelist-Klub
Bærum Filatelistklub
Drammens Filatelist-Klub
Fredrikstads Filatelistklub
Grimstad Filatelistklubb
Gjøvik Filatelistklub
Kristiansands Filatelist-Klub
Kristiansund Filatelist-Klub
Lillehammer Filatelistklub
Moss Filatelistklubb
Nordenfjeldske Filatelistforening, Trondheim
Odda Filatelistklubb
Oslo Filatelist-Klub
Skiens Filatelistklub
Sandefjord Filatelistklubb
Sandnes Filatelistklubb
Sarpsborg Filatelistklubb
Troms Filatelistklubb
Tønsberg Filatelistklub

Men hvor er Arendal, Bodø, Egersund, Flekkfjord, Hamar, Haugesund, Horten, Kongsberg, Kragerø, Larvik, Levanger, Mandal, Molde, Narvik, Notodden, Porsgrunn og Steinkjær? Og hvor er Holmestrand, Hønefoss, Kongsvinger, Namsos, Risør og Tvedestrand? I enkelte av disse byer har tidsskriftet flere abonnenter enn i noen hvor det allerede eksisterer en klubb. Det som skal til er at en energisk mann i hver av de byer jeg har nevnt kaller sammen sine «åndsfaller» og dermed tar initiativet til

stiftelse av nye klubber. Forbundet og tidsskriftet står til tjeneste med adresser og råd, om slike skulde behøves. Det er så rart med det, har man først en lokal klubb, så strømmer medlemmene til, og det viser seg at langt flere enn man trodde nok har syslet med filateliene. Man viste bare ikke om hverandre.

Vi oppfordrer derfor våre abonnenter til å gå igang med å organisere klubber der hvor man ikke før har slike. Og klubbene må gå inn i forbundet. Det er det som binder oss sammen. Det er det som må bli sterkt og stort og aktivt til felles glede for alle som dyrker filateliens edle hobby. Jarle O. Stensdal.

En verdenssjeldenhet dukker opp i Holland

20 eksemplarer av postforeningsmerket kom uten overtrykk

Månedens sensasjon i Holland er funnet av et antall eksemplarer av 10 cent postforeningsmerket uten overtrykk. En samler mottok fra Zevenaar et av disse merker på brev. Han foretok øyeblikkelig undersøkelser og det lykkedes ham å få tak i en del eksemplarer, samtidig som han mottok noen flere på brev. Det viste seg at merkene var solgt ved det Zevenaarske postkontor den 25. febr. På et ark var de to nederste rader (9de og 10de) ikke forsynt med påtrykket, og der eksisterer således 20 eksemplarer som alle er bevart.

Der er 14 ubrukte, hvorav 1 beskadiget (en 4-blokk, 2 par og 6 løse merker) samt 6 brukte, hvorav også et beskadiget. Vertikale par, hvorav det øverste med overtrykk, det nederste uten, er ikke blitt bevart. Alle stemplede merker befinner seg enno på konvoluttene. Den lykkelige eier av disse merker har allerede byttet et av dem mot den hollandske 9-centen uten verdiangivelse, et feiltrykk som det nye har mange likhetspunkter med. Av 9-centen finnes også 20 eksemplarer, som opprinnelig satt på en hånd. Og man må vel anta at feilen er oppstått på samme måte i begge tilfeller, no sist ved at trykksylindren med det gyldne trykk er hevet litt for tidlig, hvorved de to nederste rader ikke fikk overtrykket. Merket uten overtrykk bærer således verdiangivelsen 2½ cent. Det morsomme er at de naturligvis er benyttet som 10 cent merker.

(Etter Nederlandsch Maandblad voor Philatelie.)

Renslighet, moral og frimerkesamling

En hobby — og særlig da en samlerhobby — skaper hygge, men krever arbeid og delvis pengeutlegg. Ved siden av innebærer den enkelte farer som er så store og alvorlige at vi for en gangs skyld må peke på dem i vårt fagorgan og advare mot disse farene.

Ingen eldre frimerkesamler kan si seg helt fri fra å ha begått små feiltrinn engang i tiden og en slik samler svarer kanskje at advarsler er unødvendige selvom det finnes enkelte sorte får blant våre samlerkolleger. Men nærsagt alle eldre frimerkesamlere har begått en eller annen uærlighet for sin hobbys skyld. Vi husker alle hvordan vi som gutter ble snytt på merker eller frastjålet våre sjeldenheter av større gutter som var sterkere, eller listigere eller frekkere. Men vi husker også hvorledes vi selv fjernet frimerkene fra brev og kort som tilhørte far, mor eller søster, selvom vi visste at kortet var sendt av gode venner fra fremmede land, med minner nettopp fra de steder som kortene avbildet. Og i et ubevoktet øyeblikk stjal vi nok også et merke, enten det var ved et lite innkjøp i en frimerkeforening, ved gransking av kameratens samlinger, eller under en visitt i firmaets portokasse. Ble vi tatt ved vingebenet, så fikk vi enten føle eller høre hvor farlig det er å forveksle «mitt» og «ditt».

De fleste frimerkesamlere husker den advarsel de fikk i sin tid og holder seg dermed på rett kjøp. Men det er nu engang slik at moralens grenser kan tøies, og hvis man ikke selv eier den fornødne evne til å bedømme hva det er moralsk tillatt og hva som er forbudt av den samme moralen — ja, så faller man så lett for fristelsen (selvom man ikke faller innenfor straffelovens rammende arm!).

Skolen og dens mange lærebøker, foredrag og demonstrasjoner, utstillinger og kurser lærer oss hovedprinsippet for all samlervirksomhet: **ORDENSSANS OG RENSLIGHET**. Ordet renslighet tolkes slik av den alminnelige mann: Frimerker bør være vasket, rensset for papirrester og ikke ha for sterk stemping!

Gjelder det nye frimerker så må arkene være utsøkt rene og pene uten å bære minne om fete fingre, ornamentikken enkel og opsetningen smakfull!

Men rensligheten strekker seg mye lenger, og her gjør vi frimerkesamlere en feil når vi glemmer at *rensligheten også omfatter ærlighet!* Ærlighet i behandlingen av tilsendte eller utlånte dublethefter, ærlighet ved avregning av all byttevirksomhet, korrekt behandling av merkene uten uttaing, ombytting eller beskadigelse.

Renslighet i alt og overalt bør være frimerkesamlerens høyeste dyd. Og slik renslighet kan tilegnes lettest når man er ung, men den erverves også når man er gammel, og ikke alltid har vært av den rensligste sorten.

Med moralen er det ganske anderledes!

Moral er den indre evne til å holde Guds og menneskenes lover til den ytterste konsekvens, uten hensyn til egen fordel. Til slikt er det ikke lett å oppdra menneskene, dersom ikke hjem, skole, kirke, militærtjeneste, borgerlige rettsbegreper, straffeloven og alminnelige forretningsprinsipper sammen øver sin innflytelse.

Men desverre står den moralsk mest høytstående ikke bestandig i forreste rekke blant menneskene. Mange blir kanskje skremt av motgang, hos andre har den dype moralske sans utviklet en beskjedenhet som alltid vil holde dette menneske i skyggen, atter andre tør neppe utsette sin personlige moral for den hårde prøve som består i å bli gjenstand for offentlig kritikk. La dette være som det vil — vi vet alle sammen at menneskene er skrøpelige og langt fra ufeilbare. Men vi må se sannheten i øynene og vite at den som ikke forsøker å rette på slike forhold er minst like skyldig som de andre — på grunn av indolens eller mangel på samfundssamvittighet!

Vi frimerkesamlere har våre organisasjoner, klubbene og forbundet, og av dem venter vi vår frelse. I disse organisasjoner må vi ikke la de beste tungtalere, de smarteste filatelister eller de mest pågående og ærgjerrige kolleger bli ledere. Vi samlere kan selv velge de ledere vi ønsker, og vi kan ikke kreve et skrøpelig menneske til regnskap hvis det finnes en brist i dette menneskes moral. Det er helt og holdent vår egen skyld om vi velger folk inn i stillinger hvortil de ikke er moralsk voksne.

Vi må passe på at vår evne til vurdering ikke ikke blir svekket gjennom andre folks innflytelse eller fordi vi er tillitsfulle, eller kanskje likeglade. Vi velger blant dem vi *kan* velge mellom, men det er trist om vi ikke overalt kunde finne de verdifulleste, de moralsk mest høytstående blant våre kolleger. En stilling innen organisasjonen gir ikke bare æren, den vil i samme grad forplikte. Og en stilling som leder, formann, kasserer, bytteforstander eller sekretær krever en stor innsats av den som velges til vervet, slik at endog folk med mindre høye moralske egenskaper kan stå for almenhetens søkelys og stolt bære oppe vår tillit.

Men er vi engang blitt skuffet i vår tillit, er vi narret på grunn av vår gamle likeglad-

En svensk betraktning omkring den morsomme og interessante frimerkeutstilling i Stockholm

„Frimærket från barnaår till silverhår“ arrangerat av Postmuseum og FIB

Utställningens ivåras var utomordentligt opplagd av Postmuseums chef aktuarie Hörgren och redaktör Ljungerantz, vilken sistnämnde haft hand om den filatelistiska avdelningen. Det har ju tidligare förekommit en del anmärkningar på tidskriften FIB att den kanske mindre sett till en handledning av de unga filatelister, som i oerhört stort antal samlats i de småklubbar, som på dess initiativ bildats, än på den egna vinningen. Även om man inte kan frångå, att det ligger ett starkt inslag av eget interesse för tidskriften bakom det hela, så kan man heller inte i och med utställningens tillkomst säga, annat än att tidskriften tagit ett jättesteg i rätt riktning. Ty här får man se hur skolpojken «Pelle Slarv» från att på vanligt nybörjarsätt handskas hur som helst med märkena, lär sig både att använda vatten för avtvättning, pincett för att handskas med märkena, färgkarta och katalog. Med andra ord, de elementära grunderna demonstreras på ett övertygande sätt.

En särskild eloge förtjänar redaktör Cronsjö för den världskarta i helt väggformat, som han låtit förfärdiga. Varje land har sin nummerlapp på kartan och på en disk framför densamma finnas motsvarande nummerlappar på ett litet kort. På detta återfinnes ett typiskt frimärke från resp. land och angivande av detta namn samt de viktigaste data, såsom innevånareantal, huvudstad m. m. Bravo! En bättre bild av filateliens som lärare i geografi kunde ej ha uttänkts!

Sedan har man en ungdomsavdelning, där man visar hur de unga tänkt sig nya svenska märken. Två avdelningar, en för ungdom under och en för ungdom över 16 år.

Själva frimärksexposén, hadde verkligen många fina saker att bjuda på. I utomordentligt fint urval kunde man se vilka synnerligen stora möjligheter det finnes inom filateliens att skapa samlinger, som inte bara bli representative och vackra, men även ha att lära. En liten förtjusande sak var den zoologiska bilderbok, som agronom Agerberg sammanställt av frimärken med djurmotiv för sina två barn. En samling porträttmärken, med utförliga beskrivningar av varje persons antecedentia, luftpostbrev, en utomordentligt vacker samling av märken med musikhistoriska motiv samt kompletterande anteckningar till desamma förtjäna att nämnas.

Rena studieobjekten äro bl. a. direktör Curt

het, vår indolens og forfengeligheten, så bør vi allikevel ikke gjøre anskrik. La oss da ordne saken i verdig stillhet. Vi trenger ikke stor oppvask og undersøkelseskomitéer for å fjerne de uskikkede og erstatte dem med godtfolk til egen beskyttelse, vi kan finne fram til de rette nye ledere hvis vi vil tenke for vi handler og bruke den strenge målestokk på våre tillitsmenn. Den målestokk som krever at våre ledere skal eie frimerkesamlerens største dyder: *Moral og renselighet.*

F. G. D.

Giesckes samling av danske märken från 1851 til 1874. Här finnas ostämplade. — Idel prakt-exemplar! — stämplade, essayer, provtryck och nytryck av samtlige i så komplett omfattning att man tvivlar på, att motsvarande finnes. Det vore något för de danske samlarna att få skåda! Men så betecknas den även som en av utställningens värdefullaste kollektioner.

En lika högstående kollektion var samlingen av våra skilling banco märken, exponerad av direktör Hugo Sjöberg, Malmö. I värde överträffar den den föregående, men så är den också fullt komplett med till och med nytryck i hel- och rekonstruerade ark. Det turde endast vara vårt berömda 3 skilling gult som fattas för att man skulle beteckna denna kollektion som till alla delar komplett. Det är en samling som står oändligt högt filatelistiskt sett, och som säkerligen var föremån för både beundran och studier.

Till sist må nämnas major Schultz-Steinheils samling av stämplar som legat till grund för hans både välkända och erkända handböcker, en studiesak, som visar hur man på detta område kan få till stånd ypperliga och instruktiva samlinger. Tänk nu på de danske stämplarna!

Den samling, som kanske mest uppmärksammades var nog i alla fall den brevsamling, som här utställdes ur vår frejdade prelats ärkebiskop Söderblom brevsamling, vilken donerats till Postmuseum av hans änka. Här finnas brev från snart sagt alla jordens länder, från de kungliga både i Sverige och grannländerna, «lejonet av Juda stam», kejsar Haile Selassie och många andra storheter.

Som extra påbörd visades en nyupptagen film från Postverket och Postmuseum. *Geme.*

Voldsom prisstigning i Holland

Den nye 1943 utgave av «Speciale Catalogus van de postzegels van Nederland en Overzeesche Gewesten» som nettopp er kommet oss ihende, viser at prisstigningen heller ikke har latt det hollandske marked uberørt. Vi gjengir nedenfor prisene på noen av de mest kjente merker. Første kolonne angir prisen i 1942 utgaven, annen kolonne den nye pris:

1852 — 15 c., oransje	Fl. 17,50	Fl. 60,—
1867 — 50 » gull	» 17,50	» 50,—
1896 — 5 Fl., bronsegrøn og rødbrun	» 60,—	» 150,—
1905 — 10 » oransje	» 95,—	» 250,—
1913 — 10 » rødoransje på gult	» 95,—	» 250,—
1923 — 5 » mørkblå	» 25,—	» 60,—
1926 — 9 c., rødoransje uten tallangivelse ...	» 750,—	» 3500,—
1927 — 7½ c., automatgt. 4 sider, rekker à 3 tg.	» 150,—	» 425,—

Berømte fransk- menn blir de nye motiver

Store planer for en rekke nye serier

A dømme etter de meddelelser vi får fra Frankrike med hensyn til utgivelse av nye frimerkeserier ser det ikke ut som om papirmangelen er særlig stor der. Der tales om en serie «berømte menn» fra den XVIIde århundrede med bilder av Henrik IV, Bayard, Ambroise Pare, Montaigne, Sully og François Clouet. Likeledes en serie «berømte krigere» med bilder av Vercingetorix, Bayard, Du Guesclin, Turenne, Condé, Hoche og La Tour d'Auvergne. Enn videre en «fyrsteserie» med Karl den store, Ludvig den Hellige, Frans I, Henrik IV, Ludvig XIV og Napoleon I. Ytterligere er der tale om en serie «nasjonaldrakter» og en lang serie nye tjenestemerker. Som man ser noe for enhver smak!

BOKER og Tidsskrifter

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionsexemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

Editors of philatelic works are requested to kindly send review copies to the following address:

Livres pour comte rendu, journaux etc. doivent être adressés à:

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT
Postboks 46, Høvik

Le Centenaire du Timbre-Poste Suisse 1843 – 1943

Utgitt av La Direction Generale des P. T. T., Berne.
Pris frc. 3,50

Til 100-årsdagen for utgivelsen av det første frimerke i Sveits har det sveitsiske postverk utgitt en liten bok på 61 sider, som gir et resumé av den utvikling som har funnet sted fra de første Zürichermerkens utgivelse den 1. mars 1843 og til vi den 1. mars i år fikk deres gjengivelse — denne gang på ett merke.

Boken gir i korte trekk de lokale og kantonale utgavers historie — Zürich, Genf og Basel, deretter Rayon-merkens, den sittende og stå-

ende Helvetia, Wilhelm Tell etc., og gir en mengde opplysninger om de forskjellige utgavers tegnere og gravører. Gruppeinndelingen av merkene er ganske interessant å legge merke til, idet der skjelles mellom de alminnelige utgaver, minne- og propagandautgaver, alm. utgaver med tillegg (Pro juventute), leilighetsutgaver med tillegg (Pro aero), luftpostmerker, tjenestemerker (S.d.N.), administrative merker (overst. Officiel), portomerker og velgjørhetsmerker T.

Samlerne vil ha lagt merke til at de seneste sveitsermerker er utført i ståltrykk. Dette utføres i postverkets eget trykkeri på en rotasjonspresse som er konstruert etter postverkets egne oppgaver. Den trykker, perforerer, skjærer og nummererer arkene i en operasjon. På denne maskin kan det på samme tid trykkes i ståltrykk og heliogravyr, og man kan kombinere disse to trykkmåter, noe som tidligere ikke var mulig. Maskinen betjenes av 4 mann og kan levere fra 2 til 3 mill. merker pr. dag.

Boken har 6 fargeplansjer med gjengivelse av 55 sveitsiske merker. Den er en helt igjennom delikat trykksak som med ære tjener det formål generaldirektøren for postverket i forordet gir den, nemlig å vinne nye tilhengere for samling av de sveitsiske frimerker. Det er bare synd at de noværende restriksjoner vel umuliggjør en større utbredelse av boken på våre hjemlige breddegrader. *St.*

Møtereferater fra Forbundsclubbene.

D'herrer Sekretærer må sørge for å sende inn referatutdrag omgående. Referatutdragene må være kortfattede, og skal være Redaksjonen i hende senest 10. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

Bergens Filatelist-Klub.

Formann: Skipsreder F. Walter Johannesen, Torgalmønning 4 IV, Bergen.

294. Møte ble avholdt på Hotel Rosenkrantz den 15.1.43 under ledelse av formannen, Walter Johannesen, som åpnet møtet med å ønske medlemmene et godt år. Der var frammøtt 38 medlemmer, 2 nye opptatt. Referat fra julemøtet opplest og vedtatt uten bemerkninger. — Der referertes jule- og nyttår-hilsner til klubben, likeledes meddelelse fra Nordisk Filatelistforbund om at Kristiansand S. og Grimstad filatelistklubber er opptatt fra 1.1.43 å regne. Ref. sirkulære fra Postverkets. Frimerkesalg til Samlere ang. tjenestemerker og deres bruk, idet der har forekommet endel misbruk. Arkitekt Schou mente at merkene bare burde selges til medlemmer av klubbene, eventuelt at salget kun gikk gjennom klubbene. Man vilde da komme saken tillivs. Ordet ble så gitt til Sig. Pedersen, som kåserte om Irland og dets frimerker. — Han

begynte med en historisk utredning om Irland og folket, helt fra de eldste tider og opp til i dag. Han hadde også sin samling fremme til demonstrasjon, og det kan med en gang fastslås at det var meget flott det han hadde fått ut av disse merker som for alminnelige samlere ikke synes å by på særlige variasjoner. Fra de første merker kom ut 17.2.1922 og opp til i dag fikk vi demonstrert de forskjellige overtrykk — fra forskjellige trykkerier — i forskjellige farger — med forskjellig styrke osv.; i alt var der av ov. rtrykkmerker ca. 35 ark. Fra 1923 fikk Irland sin egen permanente utgave selvstendige frimerker, med 4 hovedmotiver: det lysende sverd, kart, det hellige kors og byvåpen. I 1925 kom engelske merker med overtrykk fra eget trykkeri i Dublin for de høyere verdiers vedkommende. 13.4.1929 kom de første erindringsmerker. I alt demonstrerte hr. Pedersen over 100 ark, en mektig samling oppsatt på rene ark, hovedsakelig ubrukte eksemplarer, med uttegnings av feil og uregelmessigheter. — Formannen takket for kåseriet som ble belønnet med kraftig bifall. Han roste også foredragsholderen for hele hans arbeid med området Irland, idet det ikke bare var frimerkene han samlet, men også alt annet som har med Irland å gjøre. — Tilslutt var der en liten auksjon. *F. C. S. jr.*

Kristiansands Filatelistklubb.

Formann: S. B. Johnsen.

10. ordinære generalforsamling ble avholdt den 9.2.1942.

Styrets årsberetning ble opplest og vedtatt uten bemerkning.

Samtlige regnskaper i revidert stand ble deretter opplest og vedtatt.

Man behandlet så styrets budsjettforslag for 1943 som i det vesentligste ble vedtatt enstemmig.

Derrest gjennomgikk man forslag til «Regler for biblioteket» som ble enstemmig vedtatt.

Man besluttet deretter å opprette «Det filatelistiske fond» og vedtok statutter for samme. Man starter med en kapital av kr. 120,— som ble innsamlet blant de framømte medlemmer. Fondets formål er å yte bidrag til deltakelse i frimerkeutstillinger, representasjonsreiser o. lign. samt til å skaffe foredragsholder m. v.

Generalforsamlingen stadfestet så styrets beslutning av 31/7 om at prosentsatsene i § 4 i «Regler for utvalgssendinger» og § 4 i «Auksjonsreglene» midlertidig forhøyes fra 10 til 20%. Minimumsgebyr ved auksjoner bortfaller. Man forutsetter å gå tilbake til de gamle satser hvis omsetningsavgiften skulde bortfalle.

Deretter besluttet man å selge en del nærmere spesifiserte frimerker (til et beløp av kr. 270,— pålydende) av Reservefondets beholdninger til medlemmene på møtene framover og å benytte den derved fremkomne fortjeneste til dekning av Fourniers Falsifikatsamling.

Man besluttet å innføre en innmeldingsavgift av kr. 3,— pr. nytt medlem.

Start av juniorklubb ble foreløbig utsatt til høsten.

Valgene resulterte i gjenvalg så å si over hele linjen.

Generalforsamlingen begynte kl. 20 og sluttet kl. 23. Der var framført 24 medlemmer.

1. sekretæren.

Nordenfjeldske Filatelistforening.

Formann: Bokhandler C. Sparling, Klubben har Junioravdeling.

365de møte — hovedmøte — holdtes 20. januar 1943 på Müllers Hotel under ledelse av formannen John Brækstad. 35 medlemmer møtte. Etter sekretærens referat leste formannen opp styrets årsberetning for 1942 som ble vedtatt enstemmig. Ved valgene avslø Brækstad bestemt å motta gjenvalg til formann, men var villig til å delta i styret enno et år. Til ny formann var av styret foreslått bokhandler C. Sparling og styret fikk følgende sammensetning:

Formann: Bokhandler C. Sparling. Nestformann: Agent Bernh. Engdahl. Styremedlemmer: Ernst Bach, John Brækstad, E. Ronæss.

Den avgitte formann takket styre og medlemmer for godt samarbeide gjennom mange år og ønsket den nye formann held i sin virksomhet.

Oslo Filatelist-Klub.

Formann: Harald Rising.

Postadresse: Boks 298, Oslo.

Kontor: Torget 8 IV, Oslo. Telefon 23 406.

(Kontoret er åpent kun mandag kl. 10—15.)

Klubben har Junioravdelinger.

Møte nr. 1046 holdtes mandag 5. oktober 1942 i Peder Claussønsgt. 4.

Tilstede 98 medlemmer og 23 gjester.

Til møtet som var arrangert som et minnemøte i anledning av Johan Herman Wessels 200 årsdag, var innbudt Arbeidernes Filatelistklubb og Bærum Filatelistklubb.

Formannen ønsket alle velkommen.

Ref. fra forrige møte ble opplest og vedtatt.

Som nytt medlem ble opptatt:

697 Danielsen, Asbjørn, ingeniør, Fr. Nansens pl. 6, Oslo.

Der forelå 10 søknader om opptagelse som ble referert.

Formannen minnet om den forestående ekstraordinære generalforsamling. Foruten tidligere referert forslag til statuttendring (om forhøyelse av kontingent og inntredelsesavgift) foreslår Styret følgende *statuttendringer*:

Ny § 14. For klubbens medalje Anderssen-Dethloff-Medaljen gjelder egne statutter som må godkjennes av generalforsamlingen og hvortil der henvises.

Ny § 17. Innbudte medlemmer kan opptas etter forslag av Styret eller 10 medlemmer for fortjeneste av O.F.K. Forslag herom må refereres på et forutgående møte og opptagelsen skjer ved skriftlig avstemning på alminnelig møte eller generalforsamling når forslaget oppnår minst $\frac{2}{3}$ av de avgitte stemmer.

Paragrafendringer:

Noværende § 14 blir § 15. Noværende § 15 blir § 16, og noværende § 16 blir § 13.

Styret foreslår følgende:

STATUTTER

for Anderssen-Dethloff-Medaljen for fremragende ytelser på filateliens område.

§ 1. Oslo Filatelist-Klub's medalje, Anderssen-Dethloff-Medaljen er innstiftet 7/9 1942 til minne om klubbens to fremragende filatelistiske

forskere av Norges frimerker, Dr. Justus Andersen og Henrik Dethloff.

§ 2. Medaljen kan tildeles såvel norske som utenlandske filatelister, og skal være en belønning for fremragende ytelser på filateliens område eller i filateliens tjeneste.

§ 3. Medaljen forsynes med navnet på den person den tildeles med angivelse av dato og grunnen for dens tildeling.

§ 4. En særlig komite administrerer alt vedrørende medaljen og dens utdeling. Den fører protokoll vedrørende dens fremstilling, hvem og når den er tildelt etc. Komiteen består til enhver tid av Styret i O.F.K. supplert med formannen i «Det Gyldne Posthorn»'s Ordenskollegium, samt et av klubben i ordinært møte valgt medlem med varamann. Det sistnevnte medlem og varamann velges for en periode av 3 år. Klubbens formann er komiteens formann. Det av medlemsår eldste styremedlem fungerer som komiteens sekretær.

§ 5. Forslag om tildeling av medaljen fremsettes av komiteen på eget initiativ eller etter innstilling av 25 medlemmer.

§ 6. Komiteen innkalles skriftlig til møte med minst 14 dagers varsel. Beslutning om tildeling krever $\frac{14}{7}$ majoritet av komiteens samtlige medlemmer.

§ 7. Komiteens protokoll og den eventuelle beholdning av medaljer oppbevares til enhver tid av formannen i O.F.K.

Til norsk redaktør av Nordisk Filatelistisk Tidsskrift for 1943 ble etter forslag av formannen enstemmig valgt Bertr. C. Middelthon, Stavanger.

Formannen ga endel meldinger bl. a. om de nye finske jubileumsmerker, og om bytteønsker. Han refererte brev fra adv. Bugge om at Bergeren-saka av grunner som tidligere nevnt ikke kan fremmes for lagmannsretten av O.F.K.

Reff påtalte en uskikk som stadig gikk igjen i byttevirksomheten nemlig feilangivelse av merkene. Ved fargenyanser f. eks. ble merkene angitt å være den beste farge selv om de ikke var det. Formannen henledet byttelederens oppmerksomhet på forholdet.

Hans Rode besværet seg over at det norske tidsskriftet kom så uregelmessig og forsinket. Rising henstillet under henvisning til de rådende vanskelige forhold med papirrasjonering etc. at det ikke ble opptatt noen debatt om spørsmålet. Stensdal pointerte at O.F.K. ikke var rette forum når det gjaldt tidsskriftet. O.F.K.s styre hadde ingen ting å gjøre med dettes utgivelse. Det var Norsk Filatelistforbund og redaktøren som var rette vedkommende.

Aftenens foredragsholder var lektor Edvard Stang som talte om Johan Herman Wessel. Foredraget var litt av en opplevelse og ble lønnet med stormende applaus som gjentok seg etter formannens takketale.

I tilknytning til foredraget leste skuespillerne Liv Strømsted og Jens Bølling fra Nationalteatret stykker av Wessel og Wildenvey og høstet stort bifall for sitt bidrag til aftenens literatur-historiske program.

Det filatelistiske innslag ble besørget av sekretær Tønnesen i Poststyret, som viste fram de nye Wessel-frimerker og forarbeidene til disse.

M. C. Rosenhayn.

*

Mandag 19. oktober 1942 holdtes møte nr. 1047 på vanlig sted i Lærerinnelagets Hus under ledelse av formannen Harald Rising.

Tilstede 92 medlemmer og 6 gjester.

Formannen holdt en minnetale over 2 av klubbens medlemmer som var avgått ved døden, nemlig frimerkehandler *Olaf Halvorsen*, Nordstrandshøgda og bandagist *Adolph Brose*, Oslo. Med disse har klubben mistet 2 av sine eldste medlemmer. Halvorsen har vært medlem siden 7/11 98 og Brose siden 2/12 01. Formannen lyste fred over deres minne.

Referat av møte nr. 1044 og 1046 ble opplest og vedtatt.

Følgende nye medlemmer ble opptatt:

- 698 Løchen, Gulbrand, generalkonsul, Røyse, Ringerike.
- 699 Lybæk, Reidar, bankkorrespondent, Creditbanken, Oslo.
- 700 Ottersen, Alb., justermester, Keiser Wilhelmsgt. 64, Ålesund.
- 701 Lindemann, P., ingeniør, Nordahl Bruunsgt. 8, Oslo.
- 702 Gundersen, gullsmed, Grimstad.
- 703 Line, Stoffer, gårdbruker, Landvik pr. Grimstad.
- 704 Grahm, Odd, brigadefører, Sørkedalsvn. 141, Smestad.
- 705 Holm, Alf Ferdinand, distriktsdyrlæge, Skolegata 10, Harstad.
- 706 Kristiansen, K. O., Kirkevn. 40, Oslo.
- 707 Nissen, Einar, overingeniør, Sorvangen 1, Bestun.

Der forelå 6 søknader om opptagelse som ble referert.

Formannen ga en del meldinger. Blant annet omtalte han siste sensasjon nemlig funnet av 20 og 25 øre V med vannmerke. At disse merker forekommer er konstatert i restopplaget hos frimerkeforvalteren, og et 20 øres skal eksistere hos en samlar i Moss.

Thrap-Meyer benyttet anledningen til å fremholde at disse og lignende merker ikke burde gis hovednr. i Norgeskatalogen. Samtidig henledet han oppmerksomheten på den forsiktige prispolitikk som føres i Zumsteins katalog for 1943.

Gisholt fremkastet tanken om å igangsette et kursus i rundskrift o. lign. for filatelister. Han mente at dette måtte være av interesse for en pen montering og teksting av samlingene.

Aftenens foredragsholder var verksmester *Gyve* som talte «Om trykkfarger — med særlig henblikk på frimerketrykningen». Verksmesteren som er ansatt i Jacobsens Trykkfarvefabrikk og som er en av våre fremste fagmenn på området, ga tilhørerne en interessant innføring i fargelæren. Noe som vanskeliggjør arbeidet med farger er at man ikke har faste normer for å betegne fargene. Det arbeides med spørsmålet, men det er langt fra løst. Den tekniske fremstilling når det gjelder farger er kommet meget langt. Fargen på frimerker bør være så ekte som mulig og på det trin man i dag står skulde det ikke være vanskelig å tilfredsstille såvel de tekniske som filatelistiske krav når det gjelder farger på frimerker.

Foredraget som ble illustrert med planser og fargesirkel ble lønnet med kraftig bifall.

Etter møtet var det vanlig kameratslig samvær.

M. C. Rosenhayn.